
WEB TABANLI PROGRAMLAMA

BÖLÜM 4 TABLO, ÇERÇEVE VE FORMLAR

Prof. Dr. Turgay Tugay Bilgin

turgay.bilgin@btu.edu.tr

GENEL BAKIŞ...

4.1) Tablo Oluşturma

4.1.1) Tablolarda Sütun Başlıkları: <th> Etiketi

4.1.2) Cellpadding ve Cellspacing Nitelikleri

4.1.3) Colspan ve Rowspan Nitelikleri

4.1.4) Tablolarda Arka Plan Renkleri

4.1.5) Tablolarda Uzunluk ve Yükseklik

4.2) Çerçeveler (Frames)

4.2.1) Çerçeve Oluşturma

4.2.2) Çerçevelerde Name ve Target Nitelikleri

4.3) HTML Formları

4.3.1) Tek Satırlı Metin Kutusu ve Parola Kutusu

4.3.2) Çok Satırlı Metin Kutusu

4.3.3) Onay Kutusu ve Seçenek Düğmesi

4.3.4) Açılan Kutu

4.3.5) HTML Formlarda Butonlar

4.4) Özet

(4.1) TABLO OLUŞTURMA

- HTML dilinde tablolar sadece bilgilerin düzenli bir şekilde sunumu için değil, aynı zamanda web tasarımında da kullanılır. Çünkü HTML dilinde bir web sayfasının istediğiniz bir koordinatına istediğiniz bir öğeyi yerleştirmeniz genellikle zor ve zahmetlidir. . Sayfanın tamamını kaplayacak şekilde ve kenarları görünmez bir tablo oluşturarak bu tabloda istediğiniz bir hücreye resim, yazı vb. öğelerinizi istediğiniz pozisyonda konumlandırabilirsiniz.

Dikkat ☞ *Tablolarda “sütun” kavramı yoktur.*

Sütun yerine, satırların içinde hücreler şeklinde bir yapı bulunmaktadır. Kısacası önce satırlar oluşturulup içerisine hücreler eklenerek tablo oluşturulur.

- Tablolar <table> etiketi kullanılarak oluşturulur. <table> elemanının içinde tablo satırları <tr> etiketi ile oluşturulur. Her bir <tr> satırı içinde de <td> etiketiyle hücreler oluşturulur. “tr” ifadesi İngilizce de “table row” (tablo satırı) ve “td” ifadesi ise “table data” (tablo verisi) kelimelerinin kısaltmasıdır. “border” niteliği tablonun kenarlık kalınlığını belirlemeyi sağlar.

```
<html><body>

<table border="1">

<tr>

    <td> 1.Satırda 1.3ütun </td>

    <td> 1.Satırda 2.3ütun </td>

</tr>

<tr>

    <td> 2.Satırda 1.3ütun </td>

    <td> 2.Satırda 2.3ütun </td>

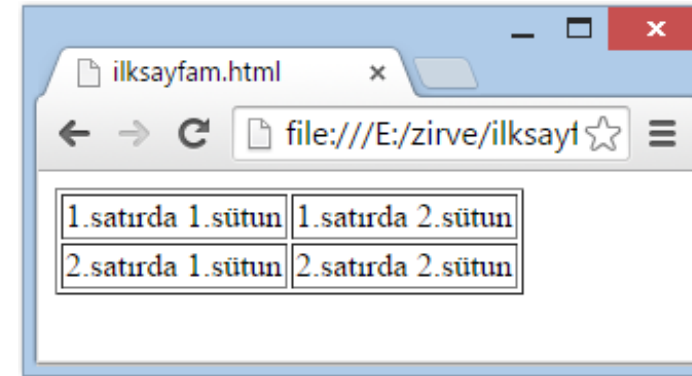
</tr>

</table>

</body></html>
```

Kod 4.1. Tablo oluşturma

Yandaki kodu **tablo.html** adıyla kaydediniz. Web tarayıcınızda çalıştırdığınızda oluşacak görüntü Şekil 4.1'de verilmiştir.

Şekil 4.1. Tablolu sayfa ekran görüntüsü

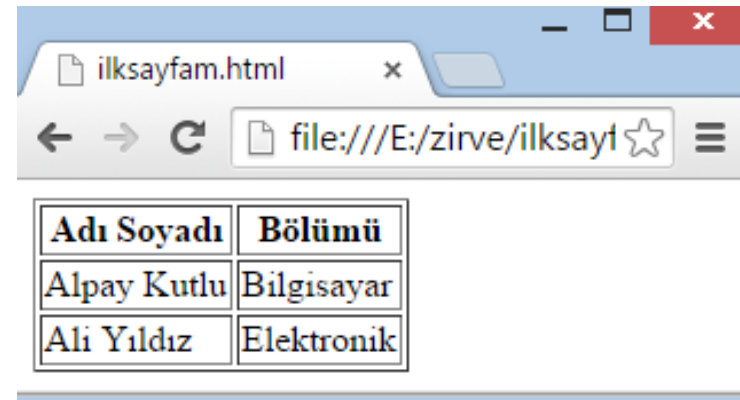
Hatırlatma ✎ Kenarları görünmeyen tablo oluşturmak isterseniz border="0" değeri verebilirsiniz.

```
<html><table border="1">
<tr>
  <th>Adı Soyadı</th>
  <th>Bölümü</th>
</tr>
<tr>
  <td>Alpay Kutlu</td>
  <td>Bilgisayar</td>
</tr>
<tr>
  <td>Ali Yıldız</td>
  <td>Elektronik</td>
</tr>
</table></html>
```

Kod 4.2. Tablolarda sütun başlıkları

4.1.1 Tablolarda Sütun Başlıkları: <th> Etiketi : Tablolarda <th> (table header- tablo başlığı) etiketi ile sütun başlığı oluşturduğunuzda, ilgili hücredeki metin kalın ve ortalanmış olarak görüntülenir. <th> etiketini kullanmak zorunlu değildir, kullandığınızda tablonun okunabilirliği artar.

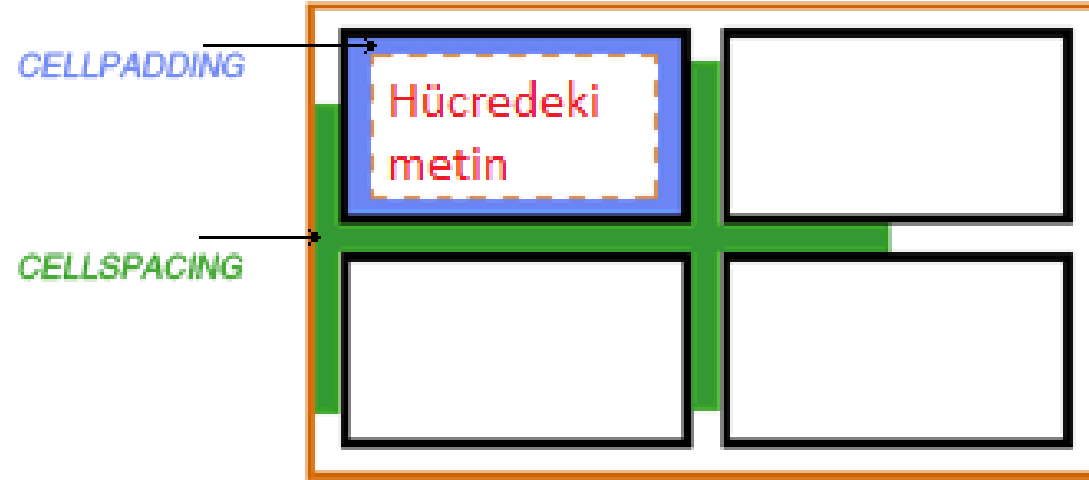
- Yandaki kodu **th.html** adıyla kaydediniz. Web tarayıcınızda çalıştırdığınızda oluşacak görüntü Şekil 4.2'de verilmiştir.

Şekil 4.2 Tablolarda sütun başlıkları

4.1.2. Cellpadding ve Cellspacing Nitelikleri : Tabloda hücreler arası boşluklar iki farklı terim ile ifade edilir. Bunlar *cellpadding* ve *cellspacing* nitelikleridir. *Cellspacing* hücrenin iç çerçevesi ile tablonun dış çerçevesi arasındaki mesafeyi ifade eder, *Cellpadding* ise hücre içindeki metin ile hücrenin iç duvarı arasındaki mesafeyi ifade eder. Bunlar Şekil 4.3’de renkli olarak işaretlenmiştir.

Şekil 4.3 Cellpadding ve Cellspacing kavramı

```
<html>

<table border="1"
cellpadding="10"
cellspacing="5">

<tr>

    <th>Adı Soyadı</th>

    <th>Bölümü</th>

</tr>

<tr>

    <td>Alpay Kutlu</td>

    <td>Bilgisayar</td>

</tr>

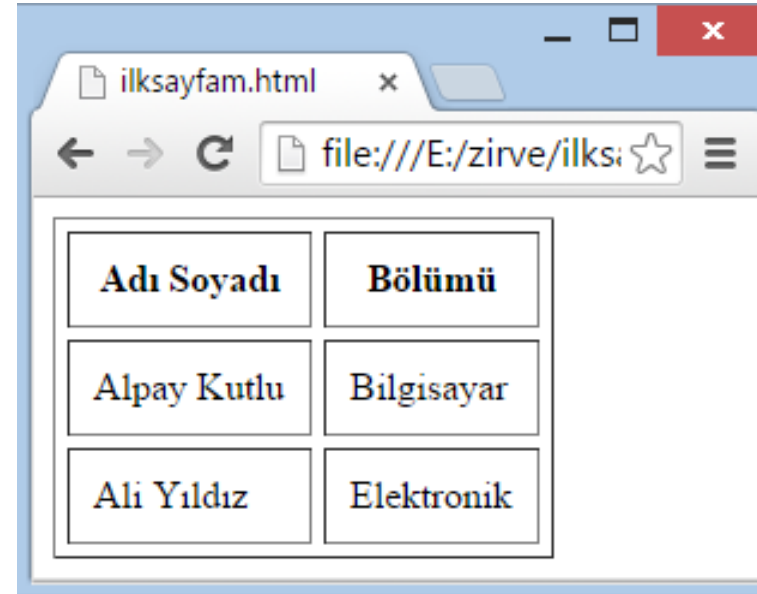
<tr>

    <td>Ali Yıldız</td>

    <td>Elektronik</td>

</tr></table></html>
```

Kod 4.3. Cellpadding ve Cellspacing Nitelikleri

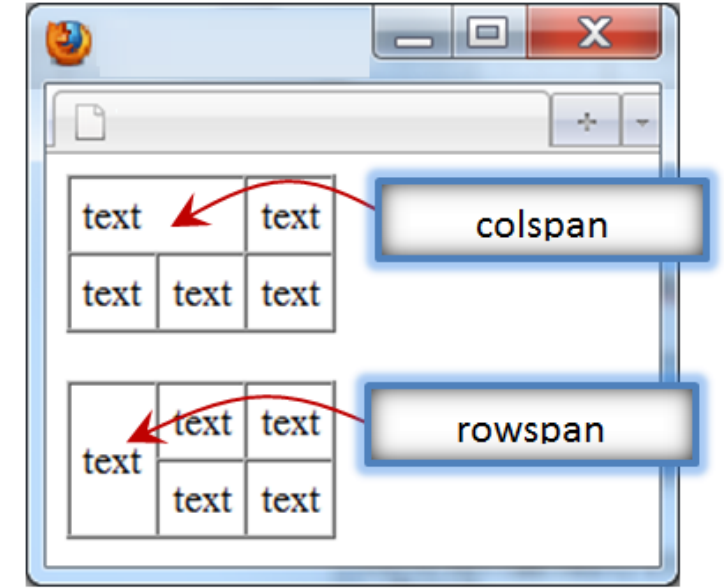
Adı Soyadı	Bölümü
Alpay Kutlu	Bilgisayar
Ali Yıldız	Elektronik

Şekil 4.4 Cellpadding ve Cellspacing örneği

Şekil 4.4'te görülen örnekte *cellpadding* değeri 10 ve *cellspacing* değeri 5 olarak belirlendiğinde oluşan tabloyu Şekil 4.2'deki örnek ile karşılaştırarak farkı gözlemleyiniz.

4.1.3 Colspan ve Rowspan Nitelikleri : HTML tablolarında da hücreler birleştirilebilir. Eğer aynı satırdaki iki veya daha fazla sayıdaki komşu hücreyi birleştirmek isterseniz **colspan**, farklı satırlardaki fakat aynı sütunda bulunan hücreleri birleştirmek isterseniz **rowspan** niteliğini kullanabilirsiniz. Bunlar Şekil 4.5’de oklar ile gösterilmiştir

- **Colspan** ve **rowspan** niteliklerine parametre olarak verdiğiniz adet kadar hücre birleştirilmiş olur. Hücre birleştirme sonrasında `<td>` ve `<tr>` etiketlerinin adedine dikkat etmek gereklidir. Örneğin aynı satırdaki 3 komşu hücre `colspan="3"` ifadesi ile birleştirilmişse o satırda artık sadece 1 adet `<td>...</td>` yapısı `<td colspan="3">...</td>` şeklinde bulunmalıdır. **Colspan** ve **rowspan** niteliklerinin kullanım örneği Şekil 4.6’da verilmiştir.

Şekil 4.5 colspan ve rowspan kavramı

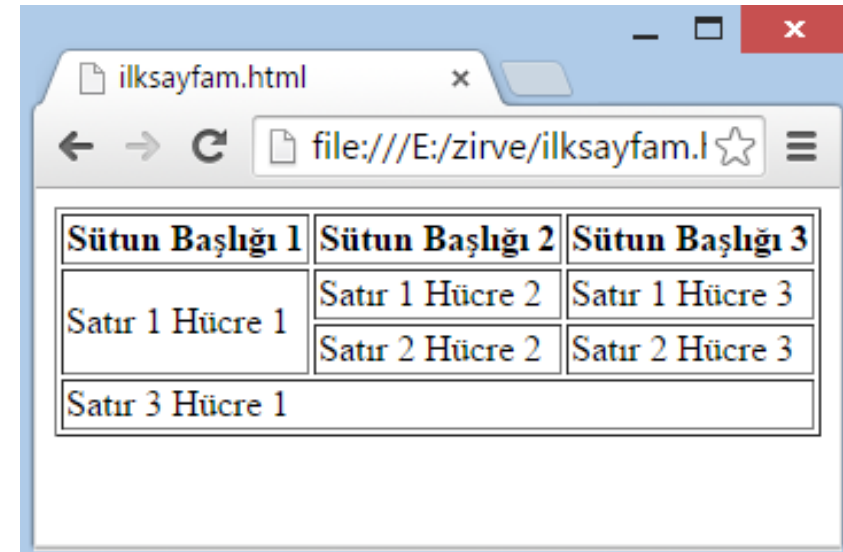
```

<html>
<table border="1">
<tr>
<th>Sütun Başlığı 1</th>
<th>Sütun Başlığı 2</th>
<th>Sütun Başlığı 3</th>
</tr>
<tr>
<td rowspan="2">Satır 1 Hücre 1</td>
<td>Satır 1 Hücre 2</td>
<td>Satır 1 Hücre 3</td>
</tr>
<tr>
<td>Satır 2 Hücre 2</td>
<td>Satır 2 Hücre 3</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">Satır 3 Hücre 1</td>
</tr>
</table>
</html>

```

Kod 4.4. Colspan ve Rowspan Nitelikleri

Yandaki kodu **span.html** adıyla kaydediniz. Web tarayıcınızda çalıştırdığınızda oluşacak görüntü Şekil 4.6’te verilmiştir.

Sütun Başlığı 1	Sütun Başlığı 2	Sütun Başlığı 3
Satır 1 Hücre 1	Satır 1 Hücre 2	Satır 1 Hücre 3
	Satır 2 Hücre 2	Satır 2 Hücre 3
Satır 3 Hücre 1		

Şekil 4.6 colspan ve rowspan örneği

4.1.4 Tablolarda Arka Plan Renkleri : Tablolara arka plan (background) rengi eklemek için bgcolor niteliği kullanılır. Bu nitelik ;

- 1) tek bir <td>..</td> hücrelerine veya,
  - 2) bir satırın tamamına yani <tr>...</tr> ifadelerine veya,
  - 3) tablonun tamamına yani <table>...</table> etiketlerine
- tanımlanabilir. Tablonun kenarlık rengini değiştirmek için bordercolor niteliği kullanılabilir.

```
<html>
<table border="5" bordercolor="green"
bgcolor="yellow">
<tr>
<th>Sütun Başlığı 1</th>
<th>Sütun Başlığı 2</th>
<th>Sütun Başlığı 3</th>
</tr>
<tr>
<td rowspan="2">Satır 1 Hücre 1</td>
<td bgcolor="red">Satır 1 Hücre 2</td>
<td>Satır 1 Hücre 3</td>
</tr>
<tr>
<td>Satır 2 Hücre 2</td>
<td>Satır 2 Hücre 3</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">Satır 3 Hücre 1</td>
</tr>
</table>
</html>
```

-
- Önceki slayttaki kodu **color.html** adıyla kaydediniz. Web tarayıcınızda çalıştırdığınızda oluşacak görüntü Şekil 4.7’te verilmiştir.

Sütun Başlığı 1	Sütun Başlığı 2	Sütun Başlığı 3
Satır 1 Hücre 1	Satır 1 Hücre 2	Satır 1 Hücre 3
	Satır 2 Hücre 2	Satır 2 Hücre 3
Satır 3 Hücre 1		

Şekil 4.7 bordercolor ve bgcolor örneği

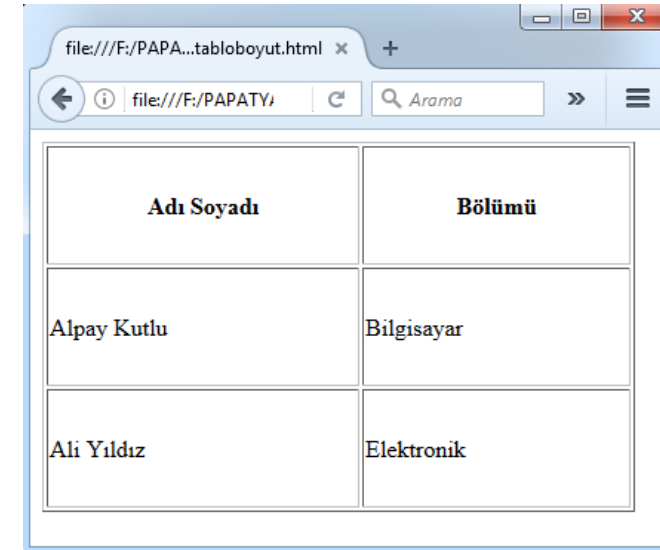
- Bu tabloda tablo arka planı sarı (yellow), kenarlık rengi yeşil (green) ve “Satır 1 Hücre 2” ile ifade edilen hücrenin içi kırmızı renk olarak oluşturulmuştur. Kitapta renkler tam olarak görülemeyebilir, örneği bilgisayarınızda çalıştırarak renkleri gözlemleyiniz.

4.1.5 Tablolarda Uzunluk ve Yükseklik : Tablolarda uzunluk ve yükseklik belirlemek için `width` ve `height` nitelikleri kullanılır. Bu nitelikler hem tablo hem satır hem hücreler için tanımlanabilir. Eğer sadece 1 hücrenin boyutları değiştirilecekse `<td>` etiketine, eğer sadece satır boyutları değiştirilecekse `<tr>` etiketine, eğer tablonun tamamında geçerli olacaksa `<table>` etiketine uzunluk ve genişlik tanımlanabilir. Bu değerler tamsayı olabileceği gibi 10% gibi yüzde oransal değerler de olabilir. Eğer bir tablonun sayfa genişliğinin tamamı kadar uzunlukta olması isteniyorsa `width` ve `height` niteliklerine 100% değeri verilebilir.

```
<html><table border="1" width="400"
height="250">
<tr>
  <th>Adı Soyadı</th>
  <th>Bölümü</th>
</tr>
<tr>
  <td>Alpay Kutlu</td>
  <td>Bilgisayar</td>
</tr>
<tr>
  <td>Ali Yıldız</td>
  <td>Elektronik</td>
</tr>
</table></html>
```

Kod 4.6. Tablolarda Uzunluk ve Yükseklik

- Yandaki kodu **tablo.html** adıyla kaydediniz. Web tarayıcınızda çalıştırdığınızda oluşacak görüntü Şekil 4.7’te verilmiştir. Şekilde tablonun genişliğine dikkat ediniz.

Adı Soyadı	Bölümü
Alpay Kutlu	Bilgisayar
Ali Yıldız	Elektronik

Şekil 4.8 width ve height örneği

(4.2) ÇERÇEVELER (FRAMES)

- Çerçeveler bir web tarayıcısı penceresini yatay veya dikey bölerek birden fazla HTML belgeyi tek bir pencerede görüntülemeyi sağlarlar. Çerçevelerin en büyük avantajı web tarayıcı penceresinin tamamının her seferinde tekrar yüklenmesi yerine sadece belirli bir penceresinin yenilenebilmesine olanak sağlar. Çoğunlukla sağ, sol veya üst bölüme menü penceresi yapmakta kullanılır. Böylece menü bölümü sabit kalırken diğer penceredeki içerikler değişebilmektedir.

Dikkat ✨ *Çerçeveler günümüzde web tasarımlarında fazla tercih edilmez. Bunun iki temel sebebi vardır.*

- 1) Küçük ekranlı cihazlarda ve mobil cihazlarda düzgün görüntülenemezler.
- 2) Çerçeve içeren sayfalarda web tarayıcısının “GERİ” tuşu beklenenden farklı şekilde çalışır ve çerçevenin bozulmasına sebep olabilir.

(4.2.1) ÇERÇEVE OLUŞTURMA

- Çerçeve içeren bir sayfa oluşturmak için en az 3 farklı HTML dosyaya ihtiyaç vardır. Bunlardan ilk çerçeve yapısını oluşturan HTML dosya, ikinci ve üçüncü HTML dosyalar ise pencere içinde görüntülenecek dosyalardır.
- Öncelikle çerçeve yapısını oluşturan HTML dosyayı (**cerceve.html**) oluşturalım. Bunun için aşağıdaki adımları izleyin:
  1. Oluşturduğunuz HTML dosyada `<body>` etiketi yerine `<frameset>` etiketini kullanın.
  2. `<frameset>` etiketi sayfayı kaç bölceğinizi belirtmenizi sağlar. Eğer sayfayı yatay bölcekseniz `rows` niteliğini, dikey bölcekseniz `cols` niteliğini kullanın.
  3. `rows` veya `cols` niteliğine virgülle ayrılmış kaç farklı sayısal değer vermişseniz o kadar sayıda pencere oluşturulur. Bu niteliklere tamsayı değer verilirse sabit ölçülerde, yüzde oransal değerler verilirse (**10% gibi**) sayfa ölçülerine orantılı boyutlarda çerçeveler oluşur. Aşağıdaki örnekte 3 yatay pencere oluşturulmuştur.
  4. Sonrasında her bir pencere için ayrı ayrı `<frame>` etiketi tanımlanır. Bu etiket her bir çerçevenin hangi HTML dosyayı görüntüleyeceğini belirler. Aşağıdaki örnekte **ust.html**, **orta.html** ve **alt.html** olarak 3 farklı dosyanın görüntüleneceği belirtilmiştir.

-
- Çerçeve yapısı oluşturan **cerceve.html** dosyası aşağıda verilmiştir.

Kod 4.7. Çerçeve Oluşturma

```
<html>
<head>
<title>Çerçeve Örneği</title>
</head>
  <frameset rows="20%,60%,20%" border="5">
    <frame src="ust.html" />
    <frame src="orta.html" />
    <frame src="alt.html" />
  </frameset>
</html>
```

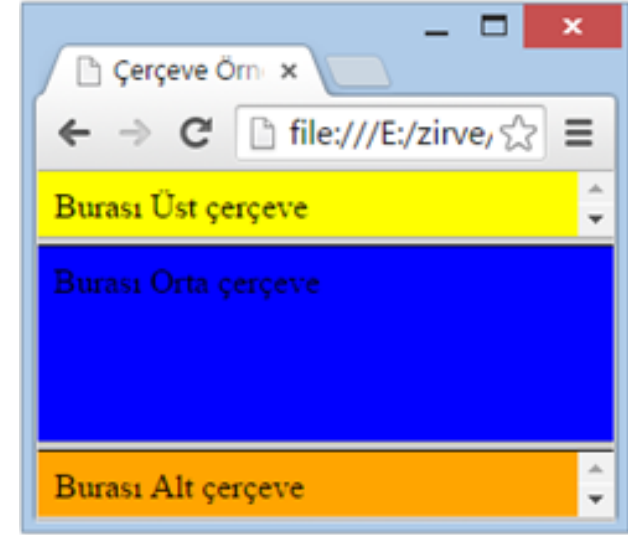
-
- Çerçeve içindeki pencereleri oluşturan **ust.html**, **orta.html** ve **alt.html** dosyaları aşağıdaki gibi oluşturulmuştur. Algılama kolaylığı açısından arka planları renkli verilmiştir.

Tablo 4.1. Çerçeveyi oluşturan 3 html dosyanın içeriği

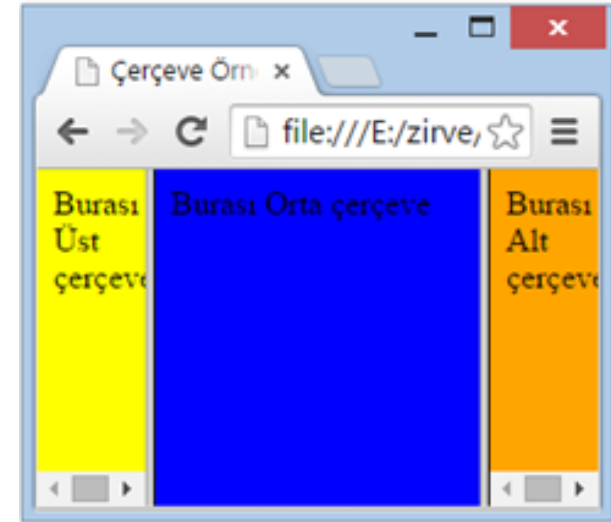
ust.html	<pre><html> <body bgcolor="yellow"> <p>Burası Üst çerçeve</p> </body> </html></pre>
orta.html	<pre><html> <body bgcolor="blue"> <p> Burası Orta çerçeve</p> </body> </html></pre>
alt.html	<pre><html> <body bgcolor="orange"> <p> Burası Alt çerçeve</p> </body> </html></pre>

-
- **cerceve.html** dosyasında `<frameset>` etiketi `rows` niteliği ile kullanıldığında Şekil 4.9 ve `cols` ile kullanıldığında ise Şekil 4.10'daki görüntü elde edilir.

Şekil 4.9 Yatay çerçeve örneği

Şekil 4.10 Dikey çerçeve örneği

(4.2.2)ÇERÇEVELERDE NAME VE TARGET NİTELİKLERİ

- Çerçeve içeren sayfalardaki linklere target adlı bir nitelik tanımlayarak link tıklandığından açılacak sayfanın başka bir pencere (frame) içinde açılması sağlanabilir. Bu yapı en çok menü oluşturmakta tercih edilir. Link hangi frame içinde açılacak ise o pencerenin name niteliğindeki tanımlı isim “target” niteliğine değer olarak verilir. Bu yüzden öncelikle frame etiketi ile tanımlanan pencerelere name niteliği kullanılarak isim verilir.

Kod 4.8. Çerçevelerde Name ve Target Nitelikleri

```
<html><head>
<title>Çerçeve Örneği</title>
</head>
<frameset cols="30%, 70%">
    <frame src="menu.html" name="menu" />
    <frame src="anasayfa.html" name="anasayfa" />
</frameset>
</html>
```

- Yukarıdaki kodları cerceve.html olarak kaydediniz. Örnekte 2 adet frame var birincinin adı **menu** ikincisinin adı **anasayfa** olarak verilmiştir. **anasayfa.html** dosyası ise aşağıdaki gibidir:

Kod 4.9. Çerçevelerde Name ve Target Nitelikleri için ana sayfa

```
<html>
<body>
<p> Burası Ana Sayfa</p>
</body>
</html>
```

- **menu.html** dosyası da şöyledir:

Kod 4.10. Çerçevelerde Name ve Target Nitelikleri için menü

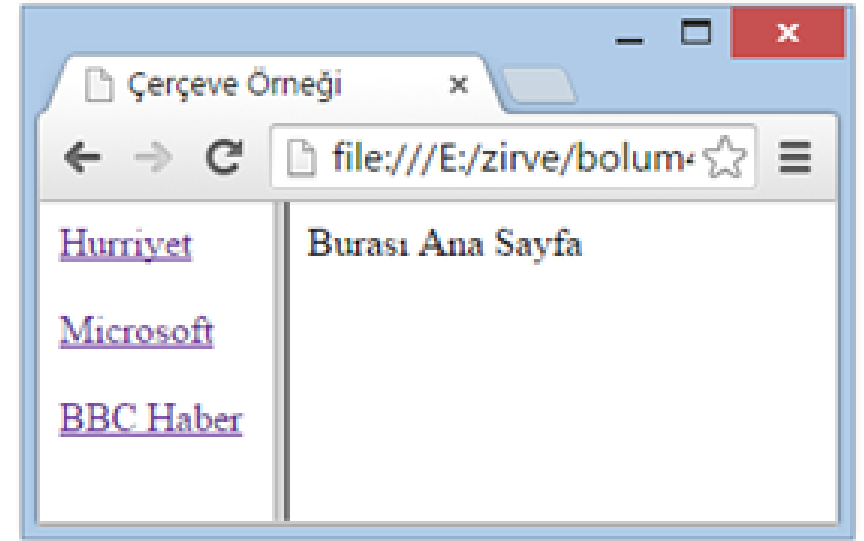
```
<html>
<body>
<a href="http://www.hurriyet.com.tr"
target="anasayfa">Hurriyet</a><br /><br />

<a href="http://www.microsoft.com"
target="anasayfa">Microsoft</a><br /><br />

<a href="http://www.bbc.co.uk/"
target="anasayfa">BBC Haber</a>

</body>
</html>
```

- **cerceve.html** dosyası çalıştırıldığında aşağıdaki görüntü elde edilir. Burada kullanıcı Hurriyet yazan linki tıkladığında Hürriyet gazetesinin sitesi “Burası Ana Sayfa” yazan çerçeve içinde açılacaktır. Şekil 4.11’de Hürriyet gazetesi linki tıklanmadan önceki sayfa görüntüsü verilmiştir.

Şekil 4.11 name ve target örneği

- Target niteliğine frame adı dışında aşağıdaki tabloda verilen ifadeler de girilebilir.

Tablo 4.2. Target niteliğine verilebilecek ifadeler ve açıklamaları

İfade	Açıklama
_self	Link kendi penceresi içinde açılır.
_blank	Link tıklandığında yeni bir boş tarayıcı penceresi açılır ve yeni site bu boş sayfada açılır.
_parent	İç içe birden fazla frameset var ise link hangi frame içindeyse kendi bulunduğu frameset içinde açılacaktır.
_top	Target niteliğine _top yazılmışsa tıklanan link, ne kadar iç içe frameset olursa olsun hepsini yok ederek ana pencerede açılır.

Hatırlatma *Target niteliğinde ifade bölümünde yazan tüm değerlerin önünde alt çizgi işareti vardır, bunu unutursanız çalışmayacaktır.*

(4.3) HTML FORMLARI

- HTML Formları, ziyaretçilerden bilgi almak için kullanılan en önemli bileşendir. Günlük hayatta üyelik, kayıt yapma, arama, ilan verme, e-posta adresini kontrol etme gibi birçok işlem sırasında HTML Formları ile karşılarız.
- Formlar, çeşitli biçimlerde bilgi almayı sağlayan birçok bileşene sahiptir. Bunlardan en çok kullanılanları metin kutusu, çok satırlı metin kutusu, açılan liste, seçenek düğmesi ve onay kutusu olarak verilebilir.
- Bir form oluşturmak için öncelikle `<form>...</form>` etiketi ile formu başlatmak gereklidir. Basit bir form tanımı aşağıda verilmiştir.

```
<form action=" . . . " method=" . . . ">
</form>
```

- Formlar kullanıcıdan topladıkları bilgileri web sunucusuna iletmeyi sağlarlar. Dolayısıyla bir formun görevini yerine getirebilmesi için web sunucu üzerinde gelen veriyi karşılayarak sunucunun diskine veya sunucudaki veritabanına kaydedecek bir programlama diline ihtiyaç vardır. Bu programlama dilleri “Sunucu Taraflı Programlama dilleri” olarak bilinir ve en bilinenlerinden biri PHP’dir. İlerleyen bölümlerde PHP dili ile form verilerini sunucudaki veri tabanına kaydetmeyi öğreneceğiz. Bu bölümde sadece form oluşturma işlemi yapacağız.

Formların 3 temel niteliği şunlardır:

1) **name:** Formun adı (JavaScript ile form denetleme işleminde gereklidir).

2) **action:** Formun topladığı bilgi sunucudaki hangi dosyaya iletilecekse action bölümüne ilgili dosyanın URL'si yazılır. İletilen bilgiler sunucuda veri tabanına kaydedilebilir.

3) **method:** Form sunucuya bilgi gönderirken hangi yöntemi kullanacaksa ilgili yöntemin adı yazılır. İki tür yöntem vardır : GET and POST. Bunlardan GET yöntemi kullanılırsa form bilgileri web tarayıcı adres çubuğunda sayfa adresinin arkasına eklenerek ulaşır. POST yönteminde ise form bilgileri web tarayıcı tarafından ayrıca sunucuya gönderilir, adres çubuğunda görüntülenmez. PHP ünitesinde bunlar ile ilgili detaylar verilecektir.

Dikkat ⚠ *Action bölümüne hangi tür dosyalar yazılabilir?*

Bu bölüme sadece PHP, ASP, JSP gibi sunucu taraflı çalışan bir uygulama adı yazılabilir, HTML dosyalar sunucuda çalışamadıkları için veri tabanlarına kayıt yapamazlar. Bu sebeple action bölümüne HTML uzantılı dosya yazılmaz.

```
<form action="kaydet.php" method="POST">  
  
</form>
```

Kod 4.11. Formlarda GET ve POST metotları

4.3.1 Tek Satırlı Metin Kutusu ve Parola Kutusu : Tek satırlı metin kutusu ile parola kutusunun oluşturulma biçimi çok benzerdir. Her ikisi de `<input>` etiketi ile oluşturulur. Aralarındaki tek fark, metin kutusunda `type` niteliğinin değeri `text`, parola kutusunda ise `type` niteliğinin değeri `password` olarak verilmesidir.

```
<form name="girisformu" action="kaydet.php"
method="POST">

Adı Soyadı:<br/>

<input type="text" name="adsoyad" >

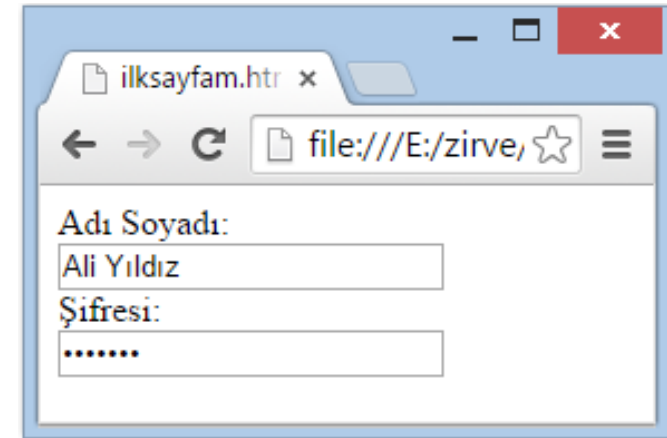
<br/>

Şifresi:<br/>

<input type="password" name="sifre">

</form>
```

- Bu formun çıktısı Şekil 4.12'deki gibi olacaktır. Henüz buton yapmayı öğrenmediğimiz için formda gönder butonu bulunmuyor.

Şekil 4.12 Formlarda metin kutusu ve parola kutusu

-
- `<input>` etiketine ait nitelikler şu şekildedir:

→ **type:** etiketin oluşturacağı görsel bileşenin tipini belirtir. “text”, “password” gibi değerler alır.

→ **name:** form bileşeninin adı.

→ **value:** Form bileşeni ilk çalıştığında içinde görüntülenecek metin. Örneğin Adsoyad isimli `<input>` etiketine `value="giriş yapın"` yazılsaydı, form çalıştığında metin kutusu içinde “giriş yapınız” yazacaktı.

→ **size:** metin kutusu veya parola kutusunun görünen genişliği. Örneğin 10 yazarsanız 10 karakter genişliğinde metin sığar. 10 karakterden fazlası yazılırsa metin sola doğru kayar.

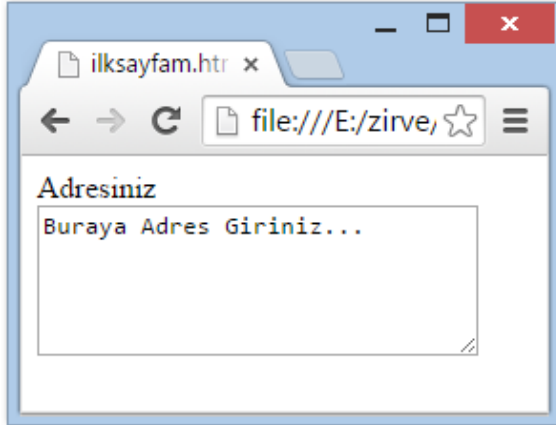
→ **maxlength:** metin kutusu veya parola kutusuna yazılabilecek en fazla karakter sayısı. Örneğin 10 dersiniz 10 karakterden daha fazlasını yazmaya izin vermez.

Hatırlatma `<input>` etiketinin kapatma işareti yoktur.

4.3.2 Çok Satırlı Metin Kutusu : Çok satırlı metin kutuları genellikle kullanıcının enter tuşuna basarak alt satırdan devam etmesinin gerekli olduğu bilgi tiplerinde tercih edilir. Bunlardan en bilinen örnek Ev veya iş adresi girme işlemidir. Çok satırlı metni kutusu <textarea> etiketi ile oluşturulur.

```
<form action="kaydet.php" method="POST">
Adresiniz <br />
<textarea rows="5" cols="30" name="adres">
Buraya Adres Giriniz...
</textarea>
</form>
```

Kod 4.13. Çok Satırlı Metin Kutusu

Şekil 4.13 Formlarda çok satırlı metin kutusu

Çok satırlı metin kutusuna (<textarea>) ait sık kullanılan nitelikler şöyledir:

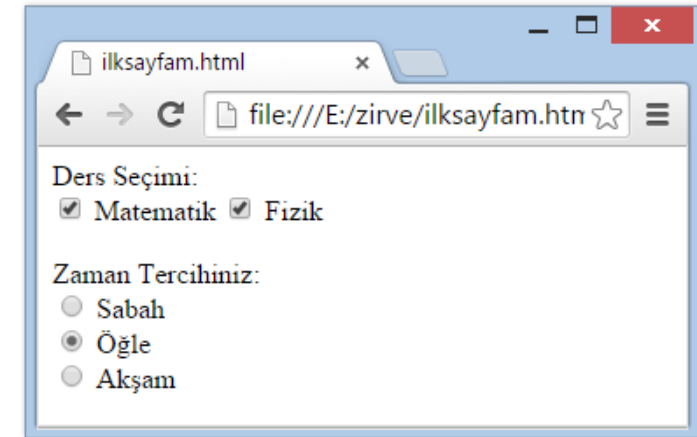
- **rows:** kaç satır metin yazılabileceğini belirtir. Verilen sayı aşılsa metin girişini engellemez, bunun yerine metin kutusu içinde yukarı aşağı kaydırma çubuğu görüntülenir.
- **cols:** kaç sütun metin yazılabileceğini belirtir. Her harf 1 sütundur. Örneğin cols=30 değeri 30 harf genişliğinde bilgi girişine izin verir. Verilen sayı aşılsa metin girişini engellemez, bunun yerine metin kutusu içinde sağa sola kaydırma çubuğu görüntülenir.

4.3.3 Onay Kutusu ve Seçenek Düğmesi : Kullanıcının doğrudan bilgi girişi yapması yerine bizim önerdiğimiz değerlerden birini seçmesi isteniyorsa onay kutuları (checkbox) ve seçenek düğmeleri (radio) kullanılır. Bunların her ikisi de `<input>` etiketi ile oluşturulur. Aralarındaki tek fark şudur: onay kutularında kullanıcı birden fazla seçeneği işaretleyebilir, seçenek düğmelerinde ise seçeneklerden sadece 1 tanesini işaretleyebilir. Eğer onay kutusu oluşturulacaksa `type="checkbox"`, seçenek düğmesi oluşturulacaksa `type="radio"` ifadesi kullanılır.

```
<form action="kaydet.php" method="POST">
Ders Seçimi: <br />
<input type="checkbox" name="mat" value="mat">
Matematik
<input type="checkbox" name="fiz" value="fiz">
Fizik <br /><br />
Zaman Tercihiniz:<br />
<input type="radio" name="zaman" value="sabah"/>
Sabah<br />
<input type="radio" name="zaman" value="ogle" />
Öğle <br />
<input type="radio" name="zaman" value="aksam"/>
Akşam<br />
</form>
```

Kod 4.14. Onay Kutusu ve Seçenek Düğmesi

- Kodun çıktısı Şekil 4.14'deki gibi olacaktır. Şekilde görüldüğü üzere Matematik ve Fizik derslerinden her ikisi de aynı anda seçilebilmiş, fakat zaman tercihlerinde sadece **Öğle** seçilebilmiştir. Henüz buton oluşturmayı öğrenmediğimiz için formda gönder butonu bulunmuyor.

Şekil 4.14 Formlarda seçenek düğmesi ve onay kutusu 27

-
- Onay kutuları ve seçenek düğmelerine ait sık kullanılan nitelikler şöyledir:
    - **value:** Bir onay kutusu veya seçenek düğmesi tıklandığında sunucuya “value” niteliğinde yazan bilgi gönderilir.
    - **checked:** Eğer bir onay kutusu veya seçenek düğmesi form ilk açıldığında seçili olarak görüntülensin isteniyorsa `<input>` etiketinin içine “checked” ifadesi eklenir.

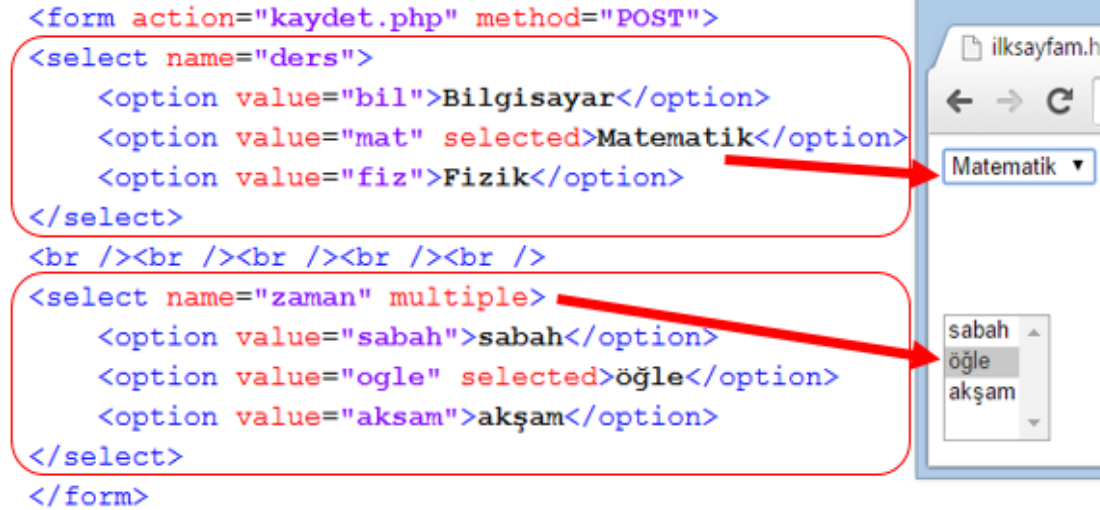
Örnek:

```
<input type="checkbox" name="mat" value="mat" checked>Matematik
```

- Yukarıdaki örnekteki formda Matematik ifadesi seçili olarak sayfa görüntülenecektir.

Hatırlatma Seçenek düğmesi (radio) oluştururken tüm seçenek değerleri aynı name ifadesine sahip olmalıdır. Aksi halde kullanıcı birden fazla seçeneği aynı anda seçebilecektir.

4.3.4 Açılan Kutu : Görünüş olarak metin kutusuna benzeyen fakat sağ tarafında ufak bir aşağı ok simgesi bulunan form elemanıdır. `<select>` etiketi ile oluşturulur ve her bir seçenek için `<option>` etiketi kullanılır. Seçenek düğmelerinde olduğu gibi kullanıcının birden fazla değerden birini seçebilmesine olanak sağlar.

Şekil 4.15 Formlarda açılan kutu kullanımı

- Yukarıdaki kodu **select.html** adıyla kaydediniz. Web tarayıcınızda çalıştırdığınızda oluşacak görüntü Şekil 4.15’de verilmiştir. Şekilde, “multiple” niteliğinin oluşturduğu farka dikkat ediniz.

-
- Açılan kutuya (<select>) ait sık kullanılan nitelikler şöyledir:

→ **size:** açılan kutunun görünür yüksekliğini belirtir. Örneğin ders isimli açılan kutu şu şekilde tanımlanırsa, ekranda sadece “Matematik” ifadesi içeren tek satır değil, Hem Matematik hem Fizik ifadesini aynı anda gösteren 2 satır yüksekliğinde bir açılan kutu görüntülenir.

```
<select name="ders" size="2">
```

→ **multiple:** bu ifade eklendiğinde Şekil 4.15’deki gibi açılan kutu yerine Liste şeklinde bir bileşen görüntülenir ve bu listede birden fazla öğe **Fare tuşu ve Ctrl tuşuna birlikte basılarak** seçilebilir.

- Açılan kutu seçeneklerine (<option>) ait sık kullanılan nitelikler şöyledir:

→ **selected:** Eğer açılan kutu seçeneği (<option>) form ilk açıldığında seçili olarak görüntülensin isteniyorsa <option> etiketinin içine “selected” ifadesi eklenir (Bakınız: Şekil 4.15).

4.3.5 HTML Formlarda Butonlar : Formlarda butonlar vazgeçilmez elemanlardır. Butonlar da diğer birçok elemanda olduğu gibi `<input>` etiketi ile oluşturulurlar. 3 temel işlevi yerine getirirler. Bunlar: formu sunucuya postalamak (submit), form bilgilerini silerek temizlemek (reset), ve kullanıcının istediği herhangi bir javascript kodunu çalıştırmak olarak ifade edilebilir. Bu üç görev için `<input>` etiketinin `type` niteliğine üç ayrı değer verilerek elde edilen butonlar kullanılır: Bu üç değer şunlardır:

- 1) **`type="submit"`** : Bu kod ile oluşturulan butonlar formu web sunucuya göndermeyi sağlarlar.
- 2) **`type="reset"`** : Bu kod ile oluşturulan butonlar formun içindeki tüm alanların içine kullanıcının girdiği değerleri silerek formu ilk haline çevirmeyi sağlar.
- 3) **`type="button"`** : Bu kod ile oluşturulan butonlar için özel JavaScript fonksiyonları yazılarak buton tıklandığında bu fonksiyonların işletilmesi sağlanır. Bu konu “JavaScript” ünitesinde detaylandırılacaktır.

```
<html><body>

<form name="girisformu" action="kaydet.php">

Adı Soyadı:<br/>

<input type="text" name="adsoyad"><br/>

Şifresi:<br/>

<input type="password" name="sifre"><br />

<br/>

<input type="submit" value="GÖNDER" />

<input type="reset" value="TEMİZLE" />

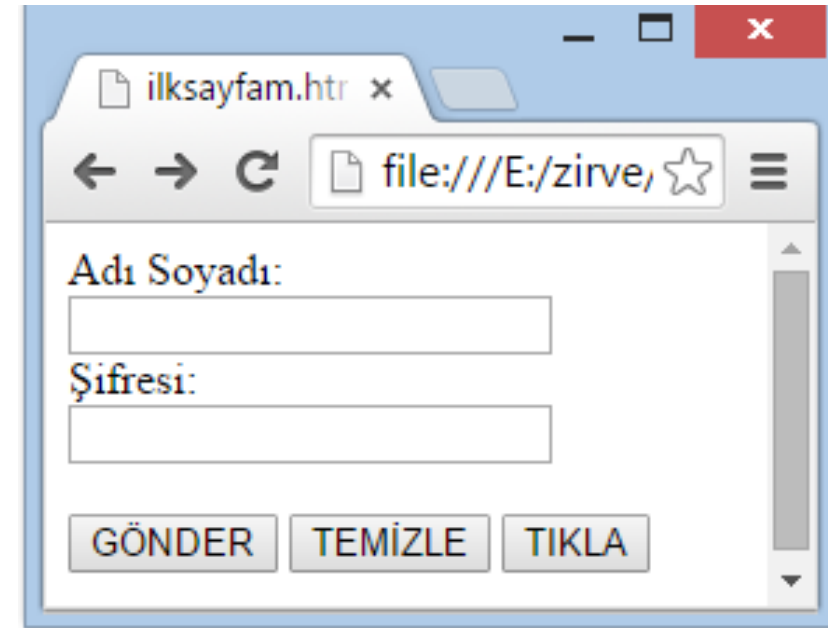
<input type="button" value="TIKLA" />

</form>

</body></html>
```

Kod 4.15. HTML Formlarda Butonlar

Örnekteki kodlar çalıştırıldığında Şekil 4.16'daki görüntü elde edilir.

Şekil 4.16 Formlarda açılan kutu kullanımı

(4.4) ÖZET

- HTML dilinde tablolar sadece bilgilerin düzenli bir şekilde sunumu için değil, aynı zamanda web tasarımında da kullanılır. Tablolarda “sütun” kavramı yoktur. Bunun yerine satırlar ve satırların içinde hücreler şeklinde bir yapı bulunmaktadır. Tabloda hücreler arası boşluklar iki farklı terim ile ifade edilir. Bunlar **cellpadding** ve **cellspacing** nitelikleridir. Eğer aynı satırdaki iki veya daha fazla sayıdaki komşu hücreyi birleştirmek isterseniz **colspan**, farklı satırlardaki fakat aynı sütunda bulunan hücreleri birleştirmek isterseniz **rowspan** niteliğini kullanabilirsiniz.
- Çerçeveler bir web tarayıcısı penceresini yatay veya dikey bölerek birden fazla HTML belgeyi tek bir pencerede görüntülemeyi sağlarlar. Çerçevelerin en büyük avantajı web tarayıcı penceresinin tamamının her seferinde tekrar yüklenmesi yerine sadece belirli bir penceresinin yenilenebilmesine olanak sağlar.
- HTML Formları, ziyaretçilerden bilgi almak için kullanılan en önemli bileşendir. Formlar, çeşitli biçimlerde bilgi almayı sağlayan birçok bileşene sahiptir. Bunlardan en çok kullanılanları metin kutusu, çok satırlı metin kutusu, açılan liste, seçenek düğmesi ve onay kutusu olarak verilebilir.